

Eksamen på Økonomistudiet 2009-II

Erhvervsret

kandidatfag

11. juni 2009

(4-timers prøve med hjælpemidler, bortset fra kommenterede love)

Sten Bager havde som 18 årig startet sin egen it virksomhed, som gennem tiden har udviklet sig til en større og succesrig forretning. I 2008, hvor virksomheden havde 20 års jubilæum var omsætningen steget til 4 milliarder kroner årligt.

Da Sten startede virksomheden var han endnu ikke blevet student og havde ikke nogen penge at skyde ind i virksomheden. Han lånte derfor 15.000 kr. af sin 7 år ældre bror Per Bager. Sten underskrev den gang på en seddel, hvor der stod ”skylder Per Bager 15.000 kr.”. Begge brødre glemte siden hen alt om dette mellemværende, men i forbindelse med en oprydning fandt Per sedlen i januar 2009. Han syntes, at hans nu meget rige bror godt kunne betale beløbet tilbage, da det jo trods alt var takket være disse penge, at det er gået ham så godt. Per ringede derfor til Sten for at sige, at han havde fundet sedlen vedrørende lånet, og at han gerne ville have beløbet tilbagebetalt incl. renter. Per fik ikke fat på Sten, men på hans direktionsssekretær, som udbad sig dokumentation for gældsposten og så lovede at ville tage sig af sagen. Da direktionsssekretæren modtog kopi af sedlen, sendte han den videre til firmaets advokat til nærmere vurdering.

Spørgsmål 1: Som advokat skal du nu vurdere om Per Bager har krav på tilbagebetaling af de 15.000 kr. Herudover skal du vurdere om han har krav på renter af beløbet, og i givet fald, hvor stort et beløb han vil kunne kræve betalt som renter.

I de seneste år havde Sten Bagers virksomhed særligt været heldig med at sælge software til styring af møntvaskerier. Næsten alle kunderne var hjemmehørende på øgruppen Molukkerne, der er en del af det indonesiske rige. Da samfundet der ikke er specielt rigt, havde man valgt at lease rettighederne til softwaren i stedet for at købe den. I forbindelse med indgåelsen af en leasingaftale mailede Sten Bager den 1. februar 2009 til kunden på Molukkerne, at han kunne lease software på en 5 årig kontrakt for 5000 kr. pr. måned forudsat, at aftalen var accepteret senest den 15. februar 2009. Kunden der var ny i branchen fandt tilbudet i orden og valgte at sende sit svar med brevdue. Duen fløj straks af sted, men kom under vejs noget ud af kurs, da den blev jaget af en duehøg. Den 15. februar nåede duen dog til Danmark, hvor den med opbydelsen af sine sidste kræfter landede på trappen til Sten Bagers firmas kontor, hvorefter den døde af udmattelse. Da Sten Bager skulle hjem fra arbejde, så han duen, som han sparkede ud til siden, hvor den næste morgen blev fejtet op og smidt ud af stedets vicevært. Ingen hæftede sig ved brevet, som den havde bundet til benet.

Spørgsmål 2: Kunden fra Molukkerne rykkede sidst i februar for det købte software og fik at vide, at der ikke var nogen, som kendte til, at aftalen var blevet til noget, og at han derfor ikke kunne få leveret softwaren. Du bedes bedømme om der er indgået en aftale med den pågældende kunde.

Sten Bager havde også 1. februar sendt et helt identisk tilbud til en anden kunde, der ligeledes var ny i branchen. Denne svarede prompte pr. mail. Sten Bager opdagede, at han fejlagtigt havde skrevet 5000 kr. pr. måned i tilbuddet, som rettelig skulle have lydt på 5000 Euro pr. måned. Han afviste derfor kundens accept. Kunden derimod fastholdt, at der var indgået en aftale til 5000 kr. pr. måned.

Spørgsmål 3: Forudsat, at dansk ret lægges til grund, har Sten Bager så nogen mulighed for at undgå at opfylde aftalen til 5000 kr. pr. måned?

Den store omsætning i firmaet kastede også et godt overskud af sig, og Sten havde masser af penge til rådighed. Han fandt på, at han ville have 7 Rolls Royce biler i hver sin farve – en til hver dag i ugen. Han afgav orde til den danske importør af Rolls Royce vedrørende de 7 biler, der alle skulle leveres fortløbende med 1 om ugen fra den 10. februar.

Den 10. februar blev den hvide Rolls Royce kørt ud til Sten Bagers kontor. Da Sten prøvekørte den, viste det sig, at den havde en mærkelig rumlende lyd ved hastigheder mellem 80 og 100 km/t. Sten blev noget ærgerlig over at have købt en af verdens dyreste biler for så at opdage at den rumlede. Han sendte derfor bilen retur og forlangte en anden tilsvarende hvid leveret den følgende dag.

Spørgsmål 4: Er Sten Bager berettiget til dette? Og hvis ikke, har han så andre muligheder for at reagere på rumlelydene?

Den 17. februar stod den blå Rolls Royce klar til levering. Importøren regnede med at Sten Bager ville komme og hente bilen, men intet skete. Næste dag havde importøren en rasende Sten Bager i telefonen, som truede med at hæve handlen, når noget så simpelt som at få leveret en bil til tiden ikke kunne klares.

Spørgsmål 5: Er Sten Bager på det foreliggende grundlag berettiget til at hæve købet af den blå Rolls Royce?

Uanset de forudgående problemer var parterne dog enige om, at de næste biler også skulle leveres. Den 24. februar kørte importøren således den røde Rolls Royce ud til Sten Bagers kontor, hvor han imidlertid ikke traf nogen, idet hele firmaet var taget på "skovtur" til Nice. Importøren stillede derfor bilen på firmaets parkeringsplads og smed nøglen ind gennem brevsprækken. Om natten kom en flok bøller forbi, som syntes, at det var "fedt" at male graffiti på bilen, så var de fri for at skulle tage helt ud til S-toget, og senere kom en tyv forbi, som fiskede nøglen ud af brevsprækken og kørte af sted med bilen. Han nåede at køre 3000 kilometer i bilen inden han blev fanget af politiet, og bilen kunne leveres tilbage til Sten Bager.

Spørgsmål 6: Sten Bager forlangte nu, at importøren skulle lakere bilen om, og betale kompensation for, at der var kørt i den. Kan han det? Og i givet fald på hvilket grundlag?

Den 2. marts blev den sølvgrå bil leveret uden problemer. Sten kørte glad af sted i den. Han mødte sine venner Peder Guldbæk og Mette Anne Kornbæk Hansen, som kørte med på turen. Mette Anne fik lov til at køre bilen. Pludselig løb et egern ud foran bilen, og Mette Anne kastede bilen til siden, hvorved den uheldigvis ramte en mur, der væltede og i faldet ødelagde en cykel, der var parkeret op ad muren. Peder Guldbæk, der ikke havde taget sikkerhedsselen på blev slynget ind i bilens siderude og fik flækket det ene øjenbryn og brækkede den ene arm. Der skete ikke noget med Sten og Mette Anne.

Ejeren af muren krævede erstatning til genopførelse af muren og ejeren af cyklen forlangte en ny cykel. Peder, der ellers var kæreste med Mette Anne, blev så rasende over uheldet, at han slog op med hende og krævede erstatning for sine skader. Sten krævede desuden erstatning for skaderne på bilen.

Spørgsmål 7: Er murens og cyklens ejere berettiget til erstatning? Af hvem og på hvilket grundlag?

Spørgsmål 8: Hvad er Peder berettiget til at få erstattet? Og i givet fald af hvem?

Spørgsmål 9: Kan Sten kræve erstatning for skaderne på bilen af Mette Anne?

Senere samme dag indløb der besked fra Molukkerne om, at der på et møntvaskeri, hvor man benyttede Stens software var sket en forfærdelig ulykke. Efterforskning viste at softwaren havde

givet signal til vaskemaskinerne om at centrifugere med helt unormalt højt omdrejningstal. Den kraft der herved udløstes, fik flere af maskinerne til at rive sig løs, hvorved de ramte flere af kunderne i møntvaskeriet med svære kvæstelser til følge.

Spørgsmål 10: Forudsat at forholdet bedømmes efter dansk ret – kan de tilskadekomne så kræve erstatning af Sten Bager/dennes firma og i givet fald på hvilket grundlag?

I løbet af marts måned begyndte der at versere rygter om, at det egentlig var underligt, at der kunne ligge så stor omsætning af software på Molukkerne som det fremgik af Sten Bagers firmas regnskaber. Nogle antydede at det stort set svarede til at hver eneste indbygger skulle eje et møntvaskeri, som var udstyret med software fra Stens firma. Sten afviste rygterne med henvisning til, at rygtesmedene jo slet ikke kendte noget til forholdene på Molukkerne, hvor befolkningen netop gik vildt meget op i hygiejne og var særdeles fascinerede af møntvaskerier. Stens bankforbindelse valgte dog at standse for firmaets kreditter, så da den mørkegrønne Rolls Royce skulle leveres den 9. marts, kunne den ikke umiddelbart blive betalt.

Da Sten var ivrig for at få bilen – han havde jo allerede fortalt sine venner om projektet med en bil til hver dag i ugen – indvilgede han, presset af importøren, i at underskrive et gældsbrief på halvanden gang bilens reelle salgspris. Gældsbriefet blev udstedt til importøren eller ordre. Importørens sekretær tog senere på dagen gældsbriefet med sig hjem og hendes kæreste forsynede det med en transportpåtegning fra importøren til sekretæren, som herefter solgte gældsbriefet til et investeringsselskab, der næste dag sendte meddelelse til Sten om, at betalinger fremover skulle tilgå dem. Sten meddelte investeringsselskabet, at han ikke ville betale mere end det beløb, som bilen havde kostet.

Spørgsmål 11: Kan investeringsselskabet fastholde sit krav om betaling af gældsbriefets pålydende – og i givet fald på hvilket grundlag?

Det viste sig nu, at der faktisk var hold i rygterne om det mærkeligt i det store antal leasingkontrakter med medkontrahenter på Molukkerne, idet en stor del af kontrakterne var indgået med ikke eksisterende personer og firmaer. Den 16. marts blev såvel Sten som hans firma erklæret konkurs, da der ikke længere var likvider og det stod helt klart, at mere end 90% af de seneste års omsætning bestod af kontrakter med ikke eksisterende medkontrahenter.

Samme dag havde Rolls Royce importøren sendt en af sine folk af sted med den sorte Rolls Royce til Sten. Kort tid efter at bilen var kørt af sted, hørte importøren om de indtrådte konkursen på radioen. Han blev frygtelig ærgerlig over, at han havde sendt bilen af sted og beredte sig på, at han ville lide et større tab, da bilen endnu ikke var betalt.

Spørgsmål 12: Har importøren nogen mulighed for at afværge tabet?

Konkursboet blev behandlet af kurator Frederik Borissen. Han var blevet opmærksom på at Sten til jul havde foræret sin kone en smaragdring, som Sten havde købt hos en juveler i London for et beløb, der svarer til ca. 40 millioner kroner. Desuden havde han også kastet sine øjne på en række dyre brillantbesatte ure, som Sten gik med. Lige som med bilerne havde han syv forskellige – et til hver af ugens dage.

Spørgsmål 13: Kan kurator inddrage smaragdringen, henholdsvis urene i et af konkursboerne – og i givet fald på hvilket grundlag?

I forbindelse med konkursen blev alle ansatte i Stens firma sagt op. Økonomidirektøren, der var medlem af firmaets direktion og havde været ansat i 19 år, krævede i forbindelse med opsigelsen at få udbetalt 9 måneders løn svarende til 2,7 millioner kr.

Spørgsmål 14: Kan økonomidirektøren have ret til dette store beløb, og i givet fald på hvilket grundlag?